

Міністерство освіти і науки України
Національний університет „Львівська політехніка”
Відділ з питань пожежної безпеки та цивільного захисту

Затверджено наказом ректора
НУ „Львівська політехніка”
від „03” січня 2020 року
№ 2-1-10

І Н С Т Р У К Ц І Я №13

Про заходи пожежної та техногенної безпеки в приміщеннях хімічної лабораторії Національного університету “Львівська політехніка”

ІНСТРУКЦІЯ №13

про заходи пожежної та техногенної безпеки в приміщеннях хімічної лабораторії Національного університету “Львівська політехніка”

1. Галузь застосування

Ця Інструкція поширюється на всі приміщення хімічної лабораторії університету, встановлює вимоги пожежної безпеки, порядок дій у разі виникнення пожежі в приміщеннях хімічної лабораторії та є обов'язковою для вивчення й виконання відповідальною особою за пожежну безпеку та цивільний захист, всіма особами, які перебувають у приміщеннях лабораторії, а також працівниками університету.

2. Вимоги пожежної безпеки

Будь-які перепланування, зміни функціонального призначення приміщень здійснювати тільки за наявності проектної документації, яка пройшла попередню експертизу на відповідальність нормативним актам з питань пожежної безпеки з позитивним результатом в органах державного пожежного нагляду.

В усіх, незалежно від призначення, приміщеннях, які після закінчення роботи замикаються і не контролюються черговим персоналом, з усіх електроустановок та електроприладів, а також з мереж їх живлення повинна бути відключена напруга (за винятком чергового освітлення, протипожежних та охоронних установок, а також електроустановок, що за вимогами технології працюють цілодобово).

Шляхи евакуації, що не мають природного освітлення, у разі наявності людей повинні постійно освітлюватись електричним світлом.

Електрощити, групові електрощити повинні бути оснащені схемами підключення споживачів з пояснювальними написами і вказаним значенням номінального струму апарата захисту (плавкої вставки). Встановлення на горючі основи (конструкції) електророзеток, вимикачів, перемикачів та інших подібних апаратів допускається тільки з підкладанням під них суцільного негорючого матеріалу, що виступає за габарити апарата не менш ніж на 0,01 м.

Приміщення хімічної лабораторії за пожежною небезпекою відповідно до НАПБ Б.03.002-2007 належать до категорії "В", за НПАОП 40.1-1.32-1 (ПБЕ) – до зони класу П-І.

Припливно-витяжна вентиляція в усіх приміщеннях лабораторії вмикається **за 5 хвилин** до початку робочого дня й вимикається після закінчення роботи. Відповідальний за експлуатацію вентиляційних систем зобов'язаний систематично (за графіком) перевіряти за допомогою спеціальних приладів ефективність їхнього функціонування. Роботи з високотоксичними та радіоактивними речовинами можуть проводитися лише за умови вентиляції, що працює.

Користуватись витяжними шафами з розбитим склом або несправною вентиляцією, а також шафами, в яких є речовини, матеріали та устаткування, що не мають стосунку до виконуваних операцій, забороняється.

Витяжні шафи, в яких проводяться такі роботи, повинні мати верхні та нижні відсмоктувачі, а також бортики, які запобігають стіканню рідини на підлогу.

Установлення й перестановка витяжних шаф не можуть проводитися без дозволу адміністрації. Не допускається, щоб витяжна шафа встановлювалася безпосередньо біля дверей.

Робочі столи та витяжні шафи, призначені для роботи з відкритим вогнем та пожежовибухонебезпечними речовинами, мають бути всуціль покриті негорючим матеріалом, а у разі роботи з кислотами й лугами - антикорозійним матеріалом, і мати бортики.

Легкозаймісті й горючі рідини (ЛЗР і ГР) належить зберігати в лабораторіях чітко за асортиментом у металевих ящиках та шафах. Кожну речовину слід приймати в кількості, не більшій за змінну потребу. Не допускається спільне зберігання речовин, хімічна взаємодія яких може призвести до пожежі або вибуху. Порядок спільного зберігання речовин та матеріалів визначають згідно з вимогами додатка 3 до НАПБ А.01.001-2014 *Правила пожежної безпеки в Україні*.

Відпрацьовані ЛЗР і ГР слід збирати у спеціальну герметичну тару, яка наприкінці роботи видаляється з приміщення для регенерації або утилізації.

Посудини, в яких проводилися роботи з ЛЗР та ГР, після закінчення досліджень мають негайно промиватися пожежобезпечними речовинами. У разі нагрівання ЛЗР об'ємом більше 0,5 л, необхідно ставити під прилад кювету самої ж місткості.

В разі аварії забороняється виливати ЛЗР і ГР в каналізацію.

У випадку розлиття ЛЗР це місце необхідно негайно засипати піском. Забруднений пісок збирають лопатою або совком. Застосування сталевих лопат і совків забороняється.

Забороняється працювати з лужними металами в приміщеннях із високою вологістю та допускати їх контакт з водою, хлоровмісними органічними сполуками й твердим діоксидом вуглецю.

Для запобігання накопичення зарядів статичної електрики на устаткуванні, а також на людях мають передбачатися такі заходи захисту:

- відведення зарядів статичної електрики шляхом заземлення металевих частин апаратів, установок, устаткування, комунікацій і ємкостей, на яких вони можуть накопичуватися. Заземлювальні пристрої мають відповідати вимогам ПУЕ та ПБЕ;
- загальне й місцеве зволоження повітря до 70% відносної вологості та вище в небезпечних місцях приміщень або зволоження поверхні електролізуючого матеріалу;
- заповнення апаратів, ємкостей, закритих транспортних пристроїв та іншого устаткування інертним газом, переважно азотом;
- улаштування підлоги з підвищеною електропровідністю та електропровідних заземлених зон для зняття зарядів статичної електрики, що накопичуються на людях;
- застосування лійок зі струмопровідного матеріалу і заземлювати їх під час розливання рідин-діелектриків у скляні та інші посудини з ізолюючих матеріалів;
- заземлювання мідним дротом або пластиною гумових шлангів із металевими наконечниками, призначених для наливання ЛЗР і ГР у бочки, баки, цистерни, бутлі та інші ємності. Наконечники шлангів мають бути виготовлені з кольорового металу, що не утворює іскор.

У разі появи в приміщенні запаху газу слід: негайно припинити користування газовими пальниками та приладами; не запалювати вогню; не вмикати електроприладів; не користуватися електродзвінками; перевіряти, чи закриті всі крани в газових пальниках і газових приладах; негайно повідомити відповідального за газове господарство, провітрити приміщення.

Забороняється застосовувати вогонь для виявлення витікання газу з газопроводів і приладів, а також користуватися несправними газовими пальниками та приладами, газопроводами та арматурою.

Евакуаційні шляхи та виходи завжди утримувати вільними, нічим не зашарченими.

Завідувач лабораторії наприкінці робочого дня зобов'язаний особисто пересвідчитись у пожежобезпечності приміщень хімічної лабораторії, вимкнути всі струмоприймачі та зачинити вхідні двері на замок.

3. Обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі.

У разі виявлення пожежі (ознак горіння) кожен працівник зобов'язаний:

- негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону – **101 (112)**. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- повідомити про пожежу адміністрацію та чергового на об'єкті;
- вимкнути (за необхідності) струмоприймачі та вентиляцію;
- вжити (по можливості) заходів щодо евакуації людей і матеріальних цінностей, гасіння пожежі з використанням вогнегасників та інших засобів пожежогасіння;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів та надати їм допомогу під час гасіння пожежі. Попередити керівника гасіння пожежі про наявність вибухопожежонебезпечних, отруйних та хімічно активних речовин.

Телефони: Відділ з питань ПБ та ЦЗ – 258-25-32 (вн.72-532)
Начальник відділу - 258-22-01 (вн.72-201)
Диспетчер університету – 258-20-09 (вн.72-009)
Чергові електрик, сантехнік – 258-24-29 (вн.72-429)

Інструкцію розробив:
Начальник ВПБ та ЦЗ
НУ „Львівська політехніка”

Комарницький Я.О.

Погоджено:

Заступник начальника ГУ ДСНС України
у Львівській області із запобігання
надзвичайним ситуаціям

Оношко О. А.

Проректор з НВР
НУ „Львівська політехніка”

Голова профкому працівників
НУ „Львівська політехніка”

Начальник юридичного відділу
НУ „Львівська політехніка”

Крайовський В.Я.

Гайдук В.Г.

Мороз А.М.

"03" січня 2020 року.